

LARH.KREBAN.

GLEDAJŠKJ LJST.

IZDABA UDRUŽENJE
GLEĐ. ČRKAČEVA
MEĐUNARODNI
LJUBLJANSKI.

SEZONA
1922-23

ŠTEV. 27.

DR. RUDOLF
Trotter v osnovi svetovnega skladat

ŠTEBI IN TUJEČ **STROJNO IN ELEKTRIČNO**
LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA ŠT. 4.

PROJEKTI, PRORAČUNI VSEH VRST.

GRADBA ELEKTRIČNIH CENTRAL ZA VISOKO
IN NIZKO NAPETOST.

LASTNO IZDELovanje vseh sklepalnih naprav itd.

PRODAJA vseh vrst motorjev ter strojev za izdelovanje lesa, elektrotehničnega materiala in žarnic.

DGOREC

AUTOMOBILI	MOTORJI	KOLESA
AUTOGARAZA	AUTOVOZNJE	
GOSPODSTVSKA 14 - VECOVATC		

Zahtevajte povsod
čevlje z znamko
tovaren

PETER KOZINA & KO., TRŽIČ.

Glavna zaloga v Ljubljani, Breg št. 20 ter
Aleksandrova cesta št. 1.
Podružnici v Zagrebu in v Beogradu.

Spored

Drama:

April 18. sreda	— Češnjev vrt.	Red E
„ 19. četrtek	— Za pravdo in srce. — Dijaška predstava ob znižanih cenah. (Ob 3.)	Izven
„ 20. petek	— Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba.	Red D
„ 21. sobota	— Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba.	Red A
„ 22. nedelja	— Kraljestvo dobrote in ljubezni. — Mladinska predstava. Prireditev gojencev „Mladinskega doma“. (Ob 3.)	Izven
„ 22. nedelja	— Revizor. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba.	Izven
„ 23. pond.	— Hasanaginica. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba.	Red B
„ 24. torek	— Zaprto.	

Opera:

April 17. torek	— Čarostrelec.	Red B
„ 18. sreda	— Janko in Metka.	Red D
„ 19. četrtek	— Sevilski brivec.	Red A
„ 20. petek	— Pastorka Jenufa.	Red E
„ 21. sobota	— Rigoletto.	Red B
„ 22. nedelja	— Janko in Metka.	Izven
„ 23. pond.	— Zaprto.	

Najfinejša svetlobna telesa

za stanovanja, vile, banke, bare, kine itd. kakor:

lestence, namizne, stoječe svetilke i. t. d.

v vsakem poljubnem slogu, tudi po doposlanih načrtih izdeluje v
kovini, lesu, svilli, steklu i. t. d. edina jugoslovenska

„Svetlobna industrija VESTA“.

Naročila samo na atelje „VESTA“, Ljubljana, Holodvorska ul. 8/l.

ČEŠNJEV VRT.

Komedija v štirih dejanjih. Spisal A. P. Čehov. Poslovenil J. Vidmar.

Režiser: BORIS PUTJATA.

Ranjevska, Ljubov Andrejevna, graščakinja	ga Nablocka.
Anja, njena hči	gna Gorjupova.
Varja, njena rejenka	ga Šarićeva.
Gajev, Leonid Anderjevič, brat Ranjevske	g. Putjata.
Lopahin, Jermolaj Aleksejevič, trgovec	g. Cesar.
Trofimov, Pjotr Konstantinovič, študent	g. Rogoz.
Simeonov Piščik, Boris Borisovič, graščak	g. Peček.
Charlotta Ivanovna, guvernanta	gna Rakarjeva.
Jepihodov, Semjon Pantalejevič, pisar	g. Plut.
Dunjaša, hišna	gna V. Danilova.
Firs, stari lakaj	g. Lipah.
Jaša, mladi lakaj	g. Medven.
Popotnik	g. Terčič.

Gostje, služinčad.

Dejanje se vrši na posestvu L. A. Ranjevske.

Darila so najlepše — „slike“. Oglejte si jih Aleksandrova c. 5.

V. BEŠTER ATELJE „HELLOS“

**GRičAR & MEJAČ ZALOGA OBLEK ZA DAME,
GOSPODE IN OTROKE**

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 3.

Vogal Knaflove ulice.

Za pravdo in srce.

Tragedija v petih dejanjih. Spisal Anton Medved.
Na novo insceniral A. Danilo.

Režiser: A. DANILO.

Barbara pl. Bela, graščakinja na Raki	ga Juvanova.
Erazem, nje sin	g. Drénovec.
Ivan Krstnik Valvazor, graščak na Turnu in v Krškem	g. Lipah.
Štefan Gregorijanec, graščak v Mokricah	g. Cesar.
Krištof Ložan, graščak na Belniku	g. Terčič.
Slepec Grajan, nekdanji graščinski logar	g. Danilo.
Katarina, njegova hči	ga Šaričeva.
Lokvanc	g. Kralj.
Andrej, njegov sin	g. Gregorin.
Obrč	g. Plut.
Podlesnik	g. Medven.
Zorič	g. Smerkolj.
Končan	g. Sancin.
Skominc	g. Cesar.
Hribar	g. Terčič.
Kumar	g. Karadjov.
Šterc	g. Markič.
Bistrič	g. Stanko.
Nožina	g. Bertok.
Šmalc	g. Borštnik.
Dizma, graščinski oskrbnik na Raki	g. Skrbinšek.
Grajski hlapec	g. Markič.
Sel	g. Sancin.
I. uskok	g. Medven.
II. uskok	g. Markič.
Hlapec	g. Stanko.

Kmetje, dekleta, uskoki, godci, sli itd.

Godi se l. 1575.

Hasanaginica.

Drama v treh dejanjih. Spisal Milan Ogrizović.

Režiser: ZV. ROGOZ.

Aga Hasanaga	g. Marković k. g.
Hasanaginica	ga Rogozova.
Sultanija	ga Šarićeva.
Fata	gna Gorjupova.
Meho	* * *
Rhmed	* * *
Beg Pintorović, brat Hasanaginice	g. Skrbinšek.
Zarifhanuma, mati Hasanaginice	gna Rakarjeva.
Ummihana, mati Hasanagova	ga Juvanova.
Imoski kadi	g. Drenovec.
Ibrahim	g. Medven.
Husref	g. Železnik.
Robinjica Vlahinja	gna V. Danilova.
Latifa, služkinja Zarifhanume	gna Gabrijelčičeva.
Husejin, stari sluga Hasanagov	g. Terčić.
Starejšina svatov	g. Cesar.

Mali begovič v zibelki, služkinje, sluge, vojniki (askeri), kmetje, sužnje, muslimi, muslimke, družice, svatje, deca i. t. d.

Prvo in tretje dejanje se vrši v Hasanagovi kuli, drugo v hiši begovice Zarifhanume.

Čas: Narodna pesem.

ZDENKA RODIĆ damski modni salon

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10
(Palača „Zadružne gospodarske banke“)

REVIZOR.

Komedija v petih dejanjih. Spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj,
preložil Ivan Prijatelj.

Režiser: BORIS PUTJATA.

Anton Antónovič Skvoznik-Dmuhanóvskij,

mestni poglavar

g. Marković k. g.

Ana Andréjevna, njegova žena

ga Škerlj-Medvedova k. g.

Márja Antónovna, njegova hči

gna Vera Danilova.

Luká Lukič Hlópov, šolski nadzornik

g. Gregorin.

Njegova žena

gna Gorjupova.

Amos Fjódorovič Ljápkin-Tjápkin, sodnik

g. Cesar.

Artémij Filipovič Zemlianíka, oskrbnik do-

brodelsnih zavodov

g. Danilo.

Iván Kuzmíč Špékin, poštar

g. Peček.

Peter Ivánovič Dóbčinskij, } mestna {

g. Medven.

Peter Ivanovič Bóbčinskij, } graščaka {

g. Lipah.

Iván Aleksándrovič Hlestakóv, uradnik iz

Peterburga

g. Putjata.

Osip, njegov sluga

g. Kralj.

Stjepán Ivánovič Korobkin, ugleden mož

mesta

g. Smerkolj.

Njegova žena

gna Mira Danilova.

Stjepán Iljič Uhovjórtov, policijski nadzornik

g. Markič.

Svitunóv, } stražnika {

g. Kumar.

Deržimorda, } stražnika {

g. Sancin.

Abdúlin, trgovec

g. Terčič.

Prvi trgovec

g. Sancin.

Fevrónija Petróvna Pošljópkina, ključavní-

čarka

ga Juvanova.

Podčastnica

gna Rakarjeva.

Miška, poglavarskev sluga

g. Plut.

Natakár

gna Gorjupova.

Gosti moškega in ženskega spola, trgovci, meščani, prosivci.

ČAROSTRELEC.

Romantična opera v treh dejanjih (petih slikah).

Spisal F. Kind. Poslovenil A. Funtek.

Godbo zložil K. M. Weber.

Dirigent: MATAČIĆ.

Režiser: O. ŠEST.

Otokar, vladajoči knez	g. Cvejić.
Kuno, knežji dedni logar	g. Pugelj.
Agata, njegova hči	ga Lewandowska.
Anka, mlada sorodnica	ga Lovšetova.
Gašper, prvi lovec	g. Zathey.
Maks, drugi lovec	g. Šimenc.
Samuel, črni lovec	g. Drenovec.
Puščavnik	g. Betetto.
Kilian, bogat kmet	g. Debevec.

Lovci. Družice. Kmetje.

Kraj: v nemškem gorovju. Čas: kmalu po tridesetletni vojni.

V s e b i n a : 1. dej.: Slavnostni prostor na velikem strelišču, kjer se je kmet Kilian odlikoval kot mojstrski strelec. Veliko veselje med lovci. Le Maksa, ki je bil dotlej najboljši strelec, to pot pa ni nič zadel, vse zasmehuje. Višji logar napoveduje objčajno poizkusno streljanje, ki se vrši jutri. Če bo pri tem streljanju Maksu sreča mila, dobi za ženo lepo Agato. Toda zle slutnje ga vznemirjajo. Kar se pojavi Gašper itt ga povabi, da gre z njim vlivat čarobne kroglice.

2. dej.: V logarjevi hiši sedi Agata in prede. Anica zabija v steno žebelj, na katerem naj visi slika pradeda. Vesela je in bi tudi svojo žalostno prijateljico Agato rada razveselila. Ko odide iz sobe, je Agata zopet sama zatopljena v svoje tepe ljubezenske sanje, zakaj njeni srce pričakuje že dolgo ljubega. In res pride Maks, toda le na kratek čas in že odhaja. Izgovarja se, da mora jelena, ki ga je pravkar ustrelil v zloglasnem volčjem brezdnju, spraviti domov. Agata sluti nekaj hudega, ga zadržuje, toda vse zaman.

Izprememba: Volčje brezdro. Gašper pričakuje Maksa, ki končno pride. Navzlic svarilur ranjke matere in Agate pomaga Maks pri čaranju.

3. dej.: Agata, že v poročni obleki, je navidezno vsa srečna nevesta, toda zle slutnje je niso zapustile. Zopet jo tolaži Anica, a ne dolgo, zakaj tudi njo obhaja strah in bojazen.

Izprememba: Slavnostno streljanje. Grof Otokar odredi, da bodi cilj bel golob. Maks strelja. V tem trenutku pride Agata in se zgrudi na tla. Ljudstvo misli, da je ustreljena, toda v resnici je strel zadel Gašperja. Maks javno prizna svoj zločin in čaranje.

Grof Otokar ga hoče zato za vedno izgnati iz države; kar pa se pojavi puščavnik, ki prosi Otokarja milejše kazni. Grof se da preprositi ter odredi, da naj Maks ostane v deželi eno leto na preizkušnji. Če bo v tem času dokazal, da je pošten in zvest, dobi ob letu lepo Agato za ženo. Narod poje v mogočnem koru in prekipeva veselja in hvaležnosti.

**Prvi, najstarejši špecialni strokovno
tehnički atelje za črkoslikarstvo, se
najtopleje priporoča za slikanje na-
pisov na steklo, kovine, les, zid itd.**

PRISTOU & BRICELJ
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 1.

**Drago
Schwab**
Ljubljana.

Oglasujte
v
**Gledališkem
listu!**

Janko in Metka.

Bajka v treh slikah. Spisala A. Wette. Poslovenil M. Markič.
Uglasbil Engelbert Humperdinck.

Dirigent: K. JERAJ.

Režiser: V. SEWASTIĀNOW.

Oče Peter, metlar	g. Cvejić.
Jera, njegova žena	ga Smolenskaja.
Janko } njiju otroka	{ ga Rewiczeva.
Metka }	{ gna Thalerjeva.
Vešča hrustalka	gna Kattnerjeva.
Peščeniček	gna Saksova.
Rosniček	gna Korenjakova.
Štirinajst angelov	* * *
Otroci	* * *

Prva slika: doma, druga: v gozdu in tretja: medeni hramek.

I. Janko in Metka, otroka revnih staršev, sta sama doma. Morala bi delati, pa sta zelo lačna. Da bi laglje prenesla glad, pričneta plesati. Mati pride domov in se razjezi, ker plešeta, mesto da bi delala. Za kazen ju pošlje v gozd brat jagode. Janko in Metka ubogata. Nato se vrne oče. Njegov posel je izdelovanje metel. Nekaj jih je ravnokar v mestu prodal. Za izkupiček je kupil živeža. Ko izve, da sta šla otroka v hosto, se zelo prestraši. V hosti živi namreč čarovnica Hrustalka, ki majhne otroke iovi, peče in jé. Oče in mati se odpravita takoj v hosto, da poiščeta svoja dva otroka.

II. Janko in Metka sta nabrala v gozdu poln košek jagod. Ko jih pojesti in hočeta nabirati še druge gozdne sadove, se zmrači. Rada bi se vrnila domov, pa ne najdeta prave poti. Sedeta na mah, molita in zaspita.

III. Zbudita se pred kočo Hrustalke, ki ju začara tako, da se ji pokorita. Janka zapre v hlev, Metki pa ukaže opravljati hišna dela. Metka uboga in pazno posluša Hrustalko, kako čara. Res kmalu jo hoče čarovnica pregovoriti, da bi zlezla v peč. Rada bi jo spekla in snedla. Metka pa začne čarati, kakor je slišala Hrustalko. Čar ima tako moč, da zleze Hrustalka sama v peč. Medtem prideta oče in mati, najdeta svoja otroka in ju vesela objameta.

SEVILSKI BRIVEC.

Buffo-opera v dveh dejanjih. Spisal Cezar Sterbini.
Uglasbil G. Rossini. Prevel A. Funtek.

Dirigent: NEFFAT.

Režiser: SEWASTIĀNOW.

Grof Almaviva	g. Kovač.
Bartolo, zdravnik	g. Zupan.
Rozina, varovanka v hiši Bartola	ga Lovšetova k. g.
Figaro, brivec	g. Levar.
Basilio, učitelj glasbe	g. Betetto.
Fiorello, sluga Almavive	g. Zorman.
I. sluga (tenor)	g. Banovec.
II. sluga (bas)	g. Pugelj.
Berta, hišna pri dr. Bartolu	ga Smolenskaja.
Častnik	g. Zorman.
Notar	g. Perko.

Vojaki, godci.

Dejanje se vrši v Sevili.

Prva vprizoritev 5. februarja 1816 v Rimu.

Dr. Bartolo, postarn, ohol, nezaupen, lakomen mož ima mlado, lepo in bogato varovanko, Rozino; v to je zaljubljen in jo hoče za ženo. Strogo jo čuva. V petju jo poučuje Basilio, intriganten in podkulpljiv človek, pristaš Bartolov. Deklično ljubezen pa ima mladi, lepi in bogati grof Almaviva, ki ji priredi kot Lindoro podoknico. Da pospeši zbližanje z izvoljenko, se posluži Figara, spretnegata, podjetnegata, premetenega in predzrnega brivca. Ta mu svetuje, naj se obleče kot častnik in gre v Bartolovo hišo, kakor da išče vojaške nastanitve ter naj dela, da je pijan. — Figaro gre pa tudi k Rozini in ji pove, da jo ljubi Lindoro. Deklica je vsa srečna v svoji ljubezni in piše pisemce dragemu. Almaviva pa izvrši, kar mu je svetoval Figaro in provzroči v Bartolovi hiši veliko zmedo. S tem konča prvi akt.

V drugem aktu nastopi Almaviva kot glasbenik Don Alonso, ki pravi, da je Basiliov učenec in za ta dan njegov namestnik, ker je Basilio bolan; poučeval bo danes Rozino. — Za njim pride Figaro in izvabi Bartola iz sobe s pobijanjem posode. Ta hip porabita Lindoro in Rozina, da si prisežeta ljubezen in zvestobo. Sedaj pa se pojavi Basilio, in zmeda postane večja. Almaviva ga podkupi z mošnjo zlata, da se uda trditvi,

da je bolan, in tako ga spravijo iz hiše. Medtem, ko Figaro brije Bartola, pove Lindoro Rozini, da pride ponjo o polnoči. A Bartolo vjame nekaj zadnjih besedi in gre s palico nad tekmeca; ta pa pobegne s Figarom iz hiše. Tedaj nastopi Basilio in pove Bartolu, da je bil dozdevni Don Alonzo grof Almaviva sam. — Bartolo dokazuje Rozini, da jo je Lindoro izdal in da jo namerava oddati Almavivi. Meneč, da je izdana, sprejme Rozina Bartolovo roko in hoče skleniti zakon takoj. — Bartolo pošlje Basillja po notarja, da napiše pogodbo, sam pa gre po stražo, da bi onemogočil ponočni poset. — Almaviva in Figaro pa udreta skozi balkonska vrata, kamor sta prišla po lestvici in pojasnita Rozini, da je Lindoro grof Almaviva, ki jo popelje k altarju kot grofico. Prav tedaj pa prideta Basilio in notar; ta napiše pogodbo, navzoči jo podpišejo in tudi Basilio, podkupljen od grofa, se ne brani biti za pričo. Ko dospè Bartolo s stražo, je pogodba sklenjena in Rozina zaročena z grofom.

KUNSTEK & PLETERSKI

trgovina z manufakturo, modnim blagom, usnjem in kožami.

Vodnikov trg 5

LJUBLJANA

Kopitarjeva ul. 4

Najfineji pisemski papir

priporoča

: M. TIČAR :

LJUBLJANA,
ŠELENBURGOVA ULICA.

VIKTOR BAJT nasl.

Prva ljubljanska cvetličarna

:: LJUBLJANA. ::

Priporočamo

Kolinsko

cikorijo.

PASTORKA JENUFA.

Opera v treh dejanjih. Besedilo spisala po drami iz življenja moravskega naroda Gabrijela Preissova. Poslovenil Fran Govekar.
Uglasbil Leo Janaček.

Dirigent: L. MATAČIĆ. Režiser: VASILIJ SEVASTIĀNOW.

Stara Burjevka, užitkarica

in gospodinja v mlinu	gna Sfiligojeva.
Laca Klemen } polbrata, vnuka Burjevke	{ g. Sovilski.
Števo Burja }	g. Šimenc.
Cerkovnica Burjevka, vdova	
in snaha stare Burjevke	ga Thierry-Kavčnikova.
Jenufa, njena pastorka	ga Lewandowska.
Prvi mlinski hlapec	g. Cvejić.
Rihtar	g. Zupan.
Rihtarica	ga Erklavčeva.
Karolka, njiju hči	ga Matačičeva.
Pastirica	ga Smolenskaja.
Barena, prva dekla v mlinu	gna Korenjakova.
Jano, pastirček	ga Ribičeva.

Muzikanti, vaščanje.

I. dejanje v mlinu pri Burjevih. II. in III. v sobi cerkoynice.

Med I. in II. dej. poteče pol leta. Med II. in III. dva meseca.

I. premijera Jenufe v Brnu 1904.

Premiera v Narodnem gledališču v Pragi 26. maja 1916.

1. dejanje. Cerkovnica, stroga in odločna žena ima nelastno hčerko, pastorko Jenufko, katera se je zaljubila v lahkomiselnega, razburljivega bratranca Števo — in se mu vdala. Toda, ko se vrne nekega dne Števo pijan od nabora, je njegova ljubezen hladnejša. Odločna in razumna cerkovnica spregovori s Stevom resno besedo ter dovoli ženitev samo pod pogojem, da se nikdar več ne opije. Da mu rok na poskušnjo enega leta.

Jenufko pa ljubi tudi resnejši, moški Laca. Bolj in grize ga zavest in prepričanje, da se je lahkomiseln in vrtoglav Števo zaljubil samo v lepo Jenufino lice in nekega dne ji v razburjenju prereže lice, v misli, da ji pokvari s tem obraz in jo naredi grdo.

II. dejanje. Jenufka se je hotela zastrupiti. In zopet se posreči cerkovnici, da prepreči nesrečo. Pod pretvezo, da pošlje Jenufko na Dunaj v službo, skriva Jenufko pazljivo doma, kjer se ji rodi Števov deček. Cerkovnica pokliče Štega in ga prosi, naj si vendar vzame nesrečno Jenufko. Vrtoglavci lahkomiselnec pa se skesa in uteče. Obupana cerkovnica se odloči povedati vse Laci. In pošteno in odkrito mu opiše nesrečen položaj. Laca seveda premislja. Moral bi si vzeti tudi Števovega dečka. V svojem strahu za Jenufko in njeno dobro ime, pravi cerkovnica Laci, da je dete umrlo. In po odhodu Lace, vzame dete in ga vrže pod led. Jenufko pa prepiča, da je dete na vročici umrlo.

III. dejanje. Cerkovnica pripravlja svatbo Jenufke z Laco. In ko se hočejo napotiti v cerkev, krikne po vasi: Našli so pod ledom mrtvo dete. Nesrečna cerkovnica prizna sedaj svojo krivdo in se da odvesti na sodišče. Laca se zavzame za nesrečno Jenufko in ta spozna njegovo verno ljubezen mu pade v naročje. Namenita se skupno v svet, kjer hočeta začeti novo življenje.

„ADRIJA“ Drogerija ■■■■■ Fotomanufaktura
Parfumerija ■■■■■
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 5, nasproti glavne pošte.
Droge, kemikalije, toaletne in fotografiske potrebščine, bolniško oskrbna sredstva.

PAPIRNA TRGOVINA
IVAN GAJŠEK
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 2.

Fini pismeni papir v kartonu in mapah,
umetniške razglednice — vedno nove,
fini notezi, koledarji, poezije, albumi.
— Primerna priložnostna darila. —

J. Kostevec, manufakturana trgovina
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Na drobno! Telefon štev. 538. — Ček. ur. štev. 11.228. Na debelo!

TRGOVSKA BANKA d. d. - LJUBLJANA SELENBURGOVA UL. 1
preje SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA
::: izvršuje vse bančne transakcije najkulantnejše. :::

RIGOLETTO.

Opera v treh dejanjih. Besedilo po Viktora Hugoja drami „Le roi s'amuse“, napisal F. M. Piave, preložil A. Funtek.
Uglasbil Giuseppe Verdi.

Dirigent: A. NEFFAT.

Režiser: A. SEVASTIĀNOW.

Vojvoda mantovanski	g. Kovač.
Rigoletto, njegov dvorni šaljivec	g. Balaban.
Gilda, hči Rigolettova	ga Lovšetova.
Giovanna, njena družabnica	ga Smolenskaja.
Sparafucile, bandit	g. Betetto — Zupan.
Maddalena, njegova sestra	gna Sfiligojeva.
Monterone	g. Pugelj.
Borsa	g. Mohorič.
Marullo } dvorniki {	g. Zorman.
Ceprano }	g. Perko.
Grofica Ceprano	gna Rasejeva.
Paž	gna Korenjakova.
Stražnik	g. Pip.

Dvorne dame in kavalirji.

Godi se v Mantovi in okolici v XVI. stoletju.

Prva vprizoritev l. 1851 v Benetkah.

HOTEL „SOČA“, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 5

Lastnik K. POTOČNIK

Telefon št. 531

Tu- in inozemski časopisi
se dobe v trafiki v Šelenburgovi ulici.

Ljubljana 2 Mihajlo Marković.

Član zagrebškega gledališča, priznani umetnik junashkih in karakterističnih vlog, g. Mihajlo Marković, gostuje te dni pri nas v eni svojih najljubših vlog. Ne bomo govorili o umetniku Markoviču, te vrstice naj samo na kratko označijo njegovo delovanje za organizacijo »Udruženja«. Naš dragi gost je 38 let igralec in 28 let član zagrebškega kazališta. Deloval pa je mnogo tudi izven odra in vse svoje moči posvetil organizaciji pokrajinskih gledališč in to v dobi, ko je ranjka državna policija gledala v naših gledališčih največjega svojega sovražnika; v dobi, v kateri se je prav po drakonsko predpisoval repertoar in so se drame črtale in pristrigavale po samovoljnih muhah brumnih cenzorjev.

Po ujedinjenju je bil on med prvimi, ki so delali za našo stanovalsko organizacijo. Organizacija »Kongresa«, oziroma naša druga Glavna Skupščina v Zagrebu je njegovo delo. Koliko zaslug si je pridobil kot upravnik v Osijeku, s koliko ljubezni je deloval in pomagal pri organizaciji Nar. pozor. v Splitu, to vedo vsi člani, ki so takrat tam delovali in katerim je še danes žal, da nimajo Markoviča med seboj. Zato ga je naše članstvo, v prepričanju, da bo i v boodče nosil na svojih močnih ramah težko breme organizacije, izbralo na svoji IV. skupščini za predsednika »Centralne uprave Udruženja glumaca SHS«. Po pravilih bi moral pravzaprav stalno bivati v Beogradu, pa mu je zagrebška in beografska uprava vendarle omogočila stalno umetniško delovanje v Zagrebu, ki Markoviča ljubi in visoko ceni. Pa naj nam on sam pripoveduje o sebi:

Vodil in organiziral sem pet gledališč: v Osijeku, Splitu, Sarajevu, podružnico zagrebškega kazališta v Dalmaciji in pokrajinsko Narodno kazalište. Bil sem pred vojno eksponent državne vlade v Beogradu in narodne vlade (za časa koalicije) v Zagrebu, od katere sem dobival podporo za vodstvo trupe po Istri, Dalmaciji in Bosni-Hercegovini. Tik pred vojno sem bil imenovan dekretom takratnega avstroogrškega ministra Bilinskega »zum Landestheaterdirektor in Sarajevo«. Kot rojen Srbijanec sem se zdel avstrijski vladni zelo uporaben za njene takratne politične eksperimente v Bosni. Nihče ni imel pojma o tem, da dobivam direktivo iz Beograda. Ko sem v Sarajevu vse uredil, je izbruhnila vojna, »a ja odmah u zatvor«. Protestiral sem, toda zloglasni Potiorek mi je odgovoril: »Ja aber Sie haben einen Geburtsfehler, sie sind ein Serbianer!« — Za vojne je bilo vloženih proti meni ravno petnajst obtožnic, ker sem bil »najopasnejši propagator velikosrbske in jugoslovanske ideje v jugoslovanskih pokrajinah,« za katerega so izvedeli šele sedaj. Originale vseh teh obtožnic hranim še danes kot zanimiv spomin... Danes so mi na srcu predvsem staležki interesi. Februarja leta 1929 sem bil z delegacijo jugoslovanskih zastopnikov v Sofiji ob priliki jubileja Narodnega teatra v Sofiji.

Kakor sem že poprej delal vedno na to, da prelijem svoje načrte v delo, posebno da privedem tudi Bolgare v »Udruženje« se mi je posrečilo: držal sem z njimi kongres v Sofiji in na tem kongresu so Bolgari *načelno* pristopili. Povsod smo bili sprejeti z največjo simpatijo. Gg. Grol, Benešić, Sava Todorović, podpredsednik Drag. Gošić in jaz smo bili v avdijenci pri kralju Borisu; trajala je eno uro in pozvani smo bili na njegovo izrecno željo. Kralj je bil zelo ugodno ginjen nad našo akcijo, ki mu je velika radost in me je odlikoval s »komanderskim krstom tretjega stepena na vratu«. — Drugače pa smatram za svoje delo, na katero sem ponosen, »Udruženje Glumaca SHS« ki je kot tako *prvo zares jugoslovansko skupno udruženje v državi*. In ravno radi tega je rade volje prevzel njegovo pokroviteljstvo takratni prestolonaslednik Aleksander. Ko je postal kralj, smo naprosili Njegovo Veličanstvo iznova za njegovo kraljevsko pokroviteljstvo, toda on se je začudil, češ, da se samobesbi razume, da bo tudi kot kralj naš zaščitnik. In Njegovo Veličanstvo kralj je to svojo oblubo vedno držal in nam ostal veren s svojo simpatijo. — Kot igralec sem igro zapostavljal, dobro vedoč, da imamo med našimi kolegi mnogo igralcev toda malo organizatorjev. Vendar pa so mi zelo ljube in uspele vloge: Sheylock, Othello, polkovnik Schwartz v »Heimat« in slične herojsko karakterne postave. — Če vas še to zanima: rojen sem v Užicah v Srbiji, kamor sem bil še pred vojno sedemkrat izgnan, dvakrat mi je srbska vlada nakazala potne stroške. Stalno ne živim nikjer, stalno samo obiskujem vsa naša gledališča in to iz gole ljubezni do teatra. Moja družina živi v Zagrebu, »a ja stalnog boravka nemam, stalno mi je boravište Jugoslavija«.

Svojega Hasanaga sem si zamislil takega kot nam ga slika narodna pesem in zato prav nič teatralnega. Pokojni Fijan ga je igral kot ljubimca. In čeprav je Hasanaga kot ljubimec zelo teatralen v dobrem smislu te besede, sem si ga vendar zamislil kot vojaka, korpuulentnega, bolj strastnega Turka kot ljubimca. Ni to poetični, idealni ljubaynik nego star vojak in Turek. Lahko si mislite, da sem v svojem rojstnem mestu Užicah videl dosti vzorcev za Hasanago, kajti v moji mladosti so gospodarili pri nas še Turki...

PRISPEVAJTE ZA

BORŠTNIK-VEROVŠKOV

NAGROBNI SPOMENIK.

Razno.

Članica naše drame, gna Ina Zbožilova se je dne 7. t. m. v Straňah pri Kamniku poročila z g. ravnateljem Fr. Perhavcem. Čestitamo!

Ga Gusti Danilova v Ameriki. »The Jugoslav Club of New York« je priredil 17. februarja t. l. v »International Institute« večer, na katerem je nastopila ga G. Danilova v Čehovem »Medvedu«.

Prva slovenska vprizoritev Macbetha. V nedeljo, 8. t. m. je ljubljanska »Stolna dijaška kongregacija« vprizorila kot slavnostno predstavo za knezoškofov srebrni jubilej Shakespearjevega Macbetha v Župančičevem prevodu. Predstava, ki se je vršila v knezoškofijski palači, je bila zelo zanimiva ter se je pozneje še dvakrat z velikim uspehom ponovila.

rv

Slike gledaliških umetnikov se dobe v trgovini s slikami »Special« A. Babka na Aleksandrovi cesti.

Današnja številka prinaša kot umetniško prilogo sliko g. Mihajla Markovića, člana Nar. kazališta v Zagrebu in predsednika »Udruženja Glumaca SHS«.
(Atelje »Helios«, Bešter.)

Mnogo denarja

si lahko prihranite

ako kupujete blago za moške
in ženske obleke, perilo, tri-
kotažo, posteljno opremo itd.

v velikem skladišču blaga

veletrgovine

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg 10.

M. TREBAR
LJUBLJANA
VELIKA IZBIRA
NAJELEGANTNEJŠIH
ČEVLJEV

Urejuje Fran Lipah.

Cena Din 3·50.

Tiska Zvezna tiskarna v Ljubljani.